

اجرای پایلوت ممیزی زیست محیطی راه‌های کشور

نادر مختارانی، استادیار دانشکده مهندسی عمران و محیط زیست، دانشگاه تربیت مدرس¹

فاطمه زاهد، عضو هیات علمی پژوهشکده حمل و نقل وزارت راه و شهرسازی²

صادق پرتانی، دانشجوی دکترای مهندسی عمران (آب)، دانشگاه تهران³

¹ mokhtarani@modares.ac.ir, 021-82884921, 021-82884914

² ir_beh@yahoo.com

³ sadegh_partani@yahoo.com

چکیده

هدف از انجام این پروژه اجرای آزمایشی و پیاده‌سازی برنامه ممیزی زیست‌محیطی جهت راه‌های منتخب کشور بوده است. در این راستا پس از بازدیدهای میدانی و مطالعات صحرائی و بررسی و طبقه‌بندی راه‌های کشور بر اساس اولویت‌ها، اقدام به پایش و سنجش اثرات زیست‌محیطی ناشی از بهره‌برداری از راه‌ها شده است. بدین منظور چهار محور انتخاب و پارامترهای مختلف شامل آلاینده-های آب، خاک، هوا و صوت با تردد متناظر مربوطه در دو مقطع زمانی جداگانه مورد سنجش و ارزیابی قرار گرفت. بر اساس آزمایش‌های انجام پذیرفته اکثر پارامترهای مورد سنجش به استثناء تعدادی از پارامترهای خاک زیر حد استاندارد قرار داشته‌اند. اگر چه ارتباط منطقی و علمی بین منشا آلودگی و مقادیر سنجش‌ها وجود نداشته، اما وجود برخی آلاینده‌های مشترک در محورهای مورد مطالعه از جمله TPH و وانادیوم در خاک باید مورد توجه بیشتر قرار گیرند. به طور کلی بر اساس مطالعات انجام شده در محورهای منتخب، کلیات دستور العمل تهیه شده جهت ممیزی مورد تأیید بوده اما در مواردی باید مورد اصلاح قرار گیرد که مهمترین آن اصلاح معیار حد ممیزی تفصیلی می-باشد. در خصوص ممیزی آلاینده‌های منابع آب و خاک در محیط فیزیکی می‌توان گفت که پهنای باند پیش بینی شده بیش از حد مورد انتظار بوده است. لذا با توجه به عملیات میدانی و نتایج سنجش‌ها پهنای باند ممیزی برای بزرگراه‌ها و آزاد راه‌ها به 300 و برای راه‌های اصلی به 150 متر کاهش یافت. به طور کلی بر اساس مطالعات انجام پذیرفته اجرای ممیزی برای کلیه محورهای کشور امری لازم و ضروری می‌باشد.

کلمات کلیدی: ممیزی زیست محیطی، راه، آلودگی خاک، آلودگی آب، آلودگی هوا، آلودگی صوتی